

ktera segajo v keršansko izrejo. — Po tih potih, mislim, se silno imenitna stvar ljudske odgoje naj bolj in obče pretresuje; duhovni se budé, in se tudi marsikteri zbudi. Lepo je, da posamesen pretresuje taka vprašanja, nikdar ni brez koristi; Bog zna, kam pade dobra iskra; vesoljnega gibanja pa tako posamesno pretresovanje zbuditi ne more.

Čudil se boš, dragi moj Radoslave, kam sem zašel od svojega predmeta. Pa, ker sem nekaj to reč prevdarjal, je nisem mogel tako posamesno pustiti, ker to vprašanje je silno imenitno in važno, sega v vse stanove in se ravna po raznih okolnostih. Tedaj sem ti pa od te reči več govoril, kakor sem od začetka sam mislil. Z Bogom!

Tvoj

Svetoslav.

Pomenki o slovenskem pisanji.

XXIV.

D. Ne bilo bi napak ravnati se po slovnici Metelkotovi — praviš ti; Krušic moj dragi pa je po slovnici Metelkovi, kakor govori sam, posnel to pravilo. Tako se sliši in čita sedaj Metelko Metelkova-u., in sedaj Metelko Metelka-u itd.; ktero je pravo in kako mi je ravnati v pisanji lastnih imen?

O. Kar smo popustili Metelkotove terdne in dobre pravila o pisavi lastnih osebnih, domačih in tujih imen, sem rekel ravnokar, se nam je vse nekako zmedlo v tej reči. Da to razvidimo in se koristno o tem razgovarjati moremo, naj pové Krušic sam svoj nauk, in ti beri potlej, kar uči Janežič o sklanjavi lastnih imen, in sicer le tistih moških imen in primkov na samoglasnik, če tudi po versti: *a, e, i, o, u*.

K. §. 17. d. pravim: Männliche auf *a* auslautende Nennwörter werden richtig nach dem Muster róka abgeändert: starešina, starešine; Jeretína, Jeretíne u. s. w. Die ungenaue Volkssprache setzt aber dem *a* ein *t* an, und folgt dann dem Muster snòp, was jedoch nicht nachzuahmen ist.

§. 15. c. pravim: Fremde Eigennamen schieben statt des *t* nach dem *e* richtiger *j* ein: Klárke, Klárkeja.

§. 22. g. pravim: Wahre Eigenschaftswörter sind auch die aufski auslautenden Eigennamen, und werden wie diese abgeändert: Ledínski, Ledínskega, Ledínskemu u. s. w. — Barbarisch ist der

O. Leta 1856 je o tem pisal Miklosiĉ §. 277: »Nach diesem paradigma (slap) gehen auch a) die masc. auf *a*: *oproda* (aus dem magy. *apró parvus*), *vojvoda*, *starejšina* gen. *oproda* dat. *oprodu*, als ob das thema *oprod* wäre. oĉa jedoch, wie trub. sir. krell. boh. schreiben, und woher das adj. oĉin, wird in manchen gegenden im sg. nach *riba* decliniert: gen. oĉe dat. oĉi neben oĉu. manche subst. auf *a* bilden ihre casus von einem mit *t* vermehrten thema: *Matija*, *Toma* gen. *Matijata*, *Tomata*; eben so *Jože*, *Tone* gen. *Jožeta*, *Toneta* und *Benko*, *Verjanko* gen. *Benketa*, *Verjankota*; doch auch *Marko*, *Marka*, *Marku*... *Jehu* hat im gen. *Jehuta* und *Jehua*, *Noe* *Noeta*...« —

D. Tako piše vzornik tvoj, in — kako pišeš ti, Krušic moj?

Tudi Potočnik pravi v svoji slovnici l. 1858 §. 8, 7: »Die Namen belebter Wesen auf *a*, *e* oder *o* schalten vor die Biegungssylbe ein *t* ein. Z. B. *Toma*, *Tomata*, oĉe, oĉeta, *Banko*, *Bankota*, *Bercè*, *Bercèta* u. s. w.

O. Ker sem omenil prej Metelkovih pravil, beri še te po slovnici l. 1825, da se resnica prav spozná!

D. Str. 189 piše Metelko o sklanjavi lastnih imen, in str. 190 pravi: »Personennamen auf *o* schalten vor den Biegungslauten das *t* ein, und gehören zur I. Declination, als *Zelenko*, *Jelenko*, *Delko*, *Marko* (Unterkrainisch), haben im Genitiv *Zelenkota*, *Jelenkota*, *Delkota* etc.

Namen männlicher Personen auf *a* lieben auch die Einschaltung des *t* vor dem Biegungslaute: *Matija*, *Luka*, etc. Genitiv *Matija* oder *Matijata*, *Luka* oder *Lukata*, etc. So auch: *Jehu*, Genit. *Jehuta*, allenfalls auch *Jehua* etc.

Personennamen auf *e* schalten vor allen Biegungslauten das *t* ein: *Anžè*, *Lavrè*, *Noe*, *Jóže*, Genitiv *Anžeta*, *Lavreta*, *Nóeta*, *Jóžeta* etc.

Personennamen auf *i* werden regelmässig nach der I. Declination gebogen: *Alojzi*, *Tici*, Genitiv *Alojzja*, *Ticja*, wie auch *evangeli*, *evangelja*, *evangelju*, etc. Zunamen auf *i* schalten vor den Biegungslauten das *t* ein: *Zurbi*, *Zurbita*, *Nardi*, *Nardita*, etc.

O. To so pravila naših slovničarjev veljakov o sklanjavi lastnih imen in primkov s končnikom samoglasnikom.

Nekdaj in sedaj.

Iz dnevnika nekega starega učitelja.

Poslovenil Jože Jerom.

(Dolje.)

„Dober dan! gospod šolmajster!“ pozdravi kmet učitelja, in se mu tudi prav po kmečko odkrije in prikloni: „Gospod